

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ing. Viery Horčicové a soudců Mgr. Kamila Tojnera a Mgr. Jana Kašpara ve věci žalobce: **JUDr. PhDr. I.S., Ph.D.**, zast. Mgr. Dr. Petrem Skalkou, advokátem, sídlem Olomoucká 2613/4, Prostějov, proti žalovanému: **Národní bezpečnostní úřad**, sídlem Na Popelce 2/16, Praha 5, o žalobě proti rozhodnutí ředitele Národního bezpečnostního úřadu ze dne 25.10.2010, č.j. 185/2010-NBÚ/07-OP,

t a k t o :

- I. Rozhodnutí ředitele Národního bezpečnostního úřadu ze dne 25.10.2010, č.j. 185/2010-NBÚ/07-OP, a rozhodnutí Národního bezpečnostního úřadu ze dne 28.7.2010, č.j. 68674/2010-NBÚ/P, se zrušují a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 10.800,- Kč do 30 dnů od právní moci rozsudku a to k rukám právního zástupce žalobce, Mgr. Dr. Petra Skalky, advokáta.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce se podanou žalobou domáhá zrušení rozhodnutí žalovaného, kterým nebylo žalobci vydáno osvědčení pro stupeň utajení „důvěrné“, neboť nesplnil podmínku bezpečnostní spolehlivosti podle § 12 odst. 1 písm. d) zákona č. 412/2005 Sb. (dále jen zákon o ochraně utajovaných informací nebo zákon), protože bylo u žalobce shledáno bezpečnostní riziko dle § 14 odst. 2 písm. a) zákona, tedy závažná a opakovaná činnost proti zájmům ČR na zajišťování vnitřního pořádku a bezpečnosti podle § 2 písm. b) zákona. Uvedený závěr žalovaný přijal po vyhodnocení informací získaných zpravodajskou službou, které byly utajovanými informacemi, proto je žalovaný v odůvodnění nespecifikoval a pouze dle § 122 odst. 3 zákona na ně odkázal.

Žalobce má za to, že rozhodnutí ředitele Národního bezpečnostního úřadu trpí procesní vadou, neboť ve výroku rozhodnutí je nesprávně uvedeno, že žalobce byl v řízení zastoupen Mgr. Dr. Petrem Skalkou, ačkoliv žalobce nebyl v řízení o vydání osvědčení ani při podání rozkladu právně zastoupen. Žalobce udělil speciální plnou moc pouze za účelem nahlédnutí do spisu. Provedením tohoto úkonu plná moc zanikla. Žalobce má za to, že pokud žalovaný doručoval Mgr. Dr. Petru Skalkovi, bylo doručováno neoprávněné osobě a tudíž neúčinně (žalobní bod 1).

Dle žaloby byla rozhodnutí správních orgánů vydána v rozporu s § 89 odst. 1 zákona o ochraně utajovaných informací na základě nesprávně a neúplně zjištěného skutkového stavu a v důsledku podstatných procesních vad v průběhu řízení o vydání osvědčení, jež měly zásadní vliv na rozhodnutí správního orgánu v neprospěch žadatele o vydání osvědčení. Postupem ředitele Národního bezpečnostního úřadu a Národního bezpečnostního úřadu samotného bylo porušeno právo žalobce na spravedlivý proces. Žalobou napadená rozhodnutí jsou podle žalobce neurčitá, nepřezkoumatelná a částečně zmatečná. Žalobou napadené rozhodnutí ředitele Národního bezpečnostního úřadu bezezbytku převzalo zjištění a tvrzení obsažená v rozhodnutí Národního bezpečnostního úřadu, aniž by se ředitel NBÚ vypořádal s námitkami žalobce v rozkladu a to : a) s judikaturou uvedenou v rozkladu, b) s námitkou vytržení citace výroku žalobce z průběhu bezpečnostního pohovoru z kontextu, když žalobce vyjádřil pochybnost o tom, zda údajně citované úroky byly žalobcem skutečně uvedeny tak, jak byly citovány v rozkladem napadeném rozhodnutí; c) s námitkou, že citované výroky byly utilitárně vytrženy z kontextu podání žalobce a že citované výroky nejsou ani nijak zasazeny do kontextu odůvodnění (žalobní bod 2A). Dále žalobce namítal, že zařazení údajné citace do odůvodnění rozhodnutí bez relevantních zjištění působí pro celkové odůvodnění rozhodnutí kontraproduktivně a ve svém důsledku způsobuje zmatečnost odůvodnění a rozhodnutí jako celku. Zmatečnost dle žaloby pramení z toho, že tvrzení žalobce nebylo nijak zasazeno do konceptu odůvodnění rozhodnutí, je zcela vytrženo z kontextu odůvodnění a správní orgán se nezabýval dalšími žalobcem uváděnými skutečnostmi (žalobní bod 2B). Pokud došlo ze strany pracovníků žalovaného při bezpečnostním pohovoru k porušení zákona spočívající ve sdělení utajovaných skutečností, má žalobce za to, že informace takto získané z pohovoru jsou nezákonným důkazem a nelze k nim při rozhodování přihlížet (žalobní bod 3).

Žalobce dále uvedl, že byl krácen na svých právech na spravedlivý proces tím, že nebylo v odůvodnění odkázáno na ty listiny utajované části svazku, resp. informace z těchto listin, které nemají utajovaný obsah. Celé odůvodnění rozhodnutí je poznamenáno neurčitostí tvrzení, jež neumožňuje přezkoumání pravdivosti a úplnosti skutkových závěrů, které vedly správní orgán k nevydání osvědčení. Žalovaný se nevypořádal řádně s námitkou žalobce, že utajovaná část svazku se skládá z různých listin různého stupně utajení – tedy od listin neutajovaných až po listiny různého stupně utajení, přičemž z logiky věci se celý svazek označuje tím stupněm utajení, jaký má listina s nejvyšším stupněm utajení (žalobní bod 4).

Žalovaný se dle žaloby nevypořádal s námitkou, že žalobce byl krácen na svých právech tím, že mu nebylo umožněno vyjádřit se k listinám a důkazům svědčícím v jeho neprospěch, které byly žalovaným shromážděny až poté, co byl se žalobcem dne 16.3.2010 proveden bezpečnostní pohovor, ačkoliv z odůvodnění obou rozhodnutí plyne, že tyto listiny byly podkladem pro rozhodnutí. Žalobce má za to, že dle § 105 zákona o ochraně utajovaných informací měl být se žalobcem proveden další bezpečnostní pohovor, neboť se vyskytly skutečnosti, které bylo nutné vysvětlit a objasnit pro zjištění skutkového stavu věci za osobní účasti žalobce. Zjištění ze šetření po provedení bezpečnostní pohovoru dne 16.3.2010, která žalovaný označil za důvěrná, se týkají osoby žalobce, a proto dle žalobce není žádný logický

ani právní důvod, aby se k daným zjištěním, nemohl vyjádřit (žalobní bod 5). Dle žalovaného se měl žalobce dopustit činnosti spočívající v ohrožení zájmu České republiky na zajišťování vnitřního pořádku a bezpečnosti podle § 2 písm. b) zákona, která je imanentně spjata s povinnostmi v oblasti ochrany utajovaných informací, zejména s povinností mlčenlivosti. Žalobce proto namítá, že žalovaný v odůvodnění neuvedl, co míní „imanentností“, zejména se nezabýval tím, jak údajná činnost uvedená v utajované části spisu souvisí se současným a předpokládaným zaměstnáním a tedy jak působí do budoucna, zda informace o podkladech v utajované části spisu byly získány zákonným způsobem, v čem spatřuje bývalou opakovanou a závažnou činnost žalobce proti zájmům ČR (žalobní bod 6). Skutečnost, že žalovaný neumožnil žalobci seznámit se s podklady, které byly podkladem pro jeho rozhodnutí o bezpečnostním riziku, svědčí dle žalobce o tom, že byla porušena zásada rovných práv (žalobní bod 7).

Dle žaloby byla správním orgánem porušena inkviziční zásada ovládající správní řízení, když správní orgán shromažďoval důkazy pouze v neprospěch žalobce.

Žalobce dále navrhl, aby soud jako předběžnou otázku posoudil, zda existují důvody pro utajení informací o žalobci v utajované části spisu.

V podání ze dne 22.3.2013 žalobce nově uvedl, že je držitelem negativního lustračního osvědčení a poukázal na to, že je vykonává funkci vedoucího skupiny právních disciplin katedry řízení lidských zdrojů Fakulty Ekonomiky a managementu University obrany Brno, dále je přisedicím Městského soudu v Brně a soudním znalcem pro obor kriminalistika.

Žalovaný navrhl žalobu odmítnout pro opožděnost, neboť napadené rozhodnutí bylo zástupci žalobce doručeno dne 27.10.2010, žaloba však byla podána od 1.12.2010. Lhůta dle § 133 odst. 1 zákona tak uplynula žalobci dne 26.11.2010. Žalovaný má za to, že plná moc ze dne 30.8.2010 není plnou mocí speciální, neopravňuje právního zástupce žalobce toliko k nahlédnutí do bezpečnostního svazku. Zmínka o oprávnění zástupce k nahlédnutí do spisu je dle žalobce zcela zbytečnou formulací, neboť rozsah oprávnění zmocněnce z uvedené plné moci je mnohem širší. Pokud žalobce hodlal svěřit Mgr. Dr. Skalkovi pouhé nahlédnutí do bezpečnostního svazku, měl v plné moci uvést výhradně toto oprávnění.

Žalovaný k věci samé zdůraznil, že bezpečnostní řízení podle zákona o ochraně utajovaných informací je správním řízením sui generis, v rámci něhož se uplatňují určité zvláštní instituty, speciální podkladové materiály a postupy, což je dáno významem chráněného zájmu. Např. ke slyšení účastníka bezpečnostního řízení neslouží výslech, nýbrž pohovor, pro který zákon stanoví vlastní pravidlo a jehož provedení je obligatorní jen v případě žádosti o vydání osvědčení pro stupeň utajení „přísně tajné“. Jestliže jsou informace získané úkony v řízení podle § 107 zákona, jejichž poskytovatel je označil jako utajené, pak se účastník bezpečnostního řízení ani jeho právní zástupce není oprávněn v jiném řízení se s nimi seznamovat. Nahlížet může pouze do neutajované části bezpečnostního svazku, rovněž při pohovoru nesmějí být sdělovány utajované informace. Negativní rozhodnutí má být odůvodněno tak, aby se účastník řízení dozvěděl, z jakých důvodů nevyhovuje požadavkům zákona k přiznání mimořádného oprávnění, tedy seznamovat se s utajovanými informacemi. Pokud jde o utajované podklady, obsahuje odůvodnění rozhodnutí pouze odkaz na utajované podklady a stupeň jejich utajení. Úvahy, kterými se úřad řídil při jejich hodnocení a důvodu vydání rozhodnutí, se uvedou pouze v rozsahu, ve kterém nejsou utajovanými informacemi. Umožnit účastníkovi řízení nahlédnout do utajovaných podkladů může až soud, který posoudí spisový materiál a v souladu s § 133 zákona a § 45 s.r.s. rozhodne, které informace lze žalobci

zpřístupnit a které nikoliv. Je to tedy soud, který jakožto přezkumný orgán je garancí ochrany práv žalobce, soud je tím článkem, který vyvažuje nevyvážené procesní postavení žalobce v řízení o vydání osvědčení pro styk s utajovanými informacemi. Podkladem pro rozhodnutí byly výsledky šetření zpravodajské služby, které jsou utajovanými písemnostmi do stupně utajení „důvěrné“, přičemž na tyto bylo v odůvodnění řádně odkázáno v souladu s ust. § 122 zákona. Jde o písemnosti zpravodajské služby ze dne 10.3.2010, č.j. V7-276/2010-BIS-1, a ze dne 15.7.2010, č.j. D20-40/2010-BIS-1. Písemnosti byly původcem označeny podle § 133 odst. 3 zákona jako písemnosti, které obsahují utajované informace, ohledně nichž nelze zprostit mlčenlivosti, neboť by mohla být vážně narušena nebo ohrožena činnost zpravodajských služeb nebo policie. V odůvodnění rozhodnutí pak byly úvahy, kterými se žalovaný řídil při jejich hodnocení a důvody vydání rozhodnutí uvedeny pouze v rozsahu, ve kterém nejsou utajovanými informacemi. Žalobce požádal o vydání zcela mimořádného oprávnění, kdy do popředí vystupuje veřejný zájem na ochranu utajovaných informací. Žalovaný má za to, že ředitel NBÚ se vypořádal s odvolacími námitkami žalobce, avšak pouze v intencích ust. § 122 zákona, které nedovoluje uvést všechny relevantně zjištěné skutečnosti v plném rozsahu. Při pohovoru nesmějí být sdělovány utajované skutečnosti, přičemž v dané věci ani k takovému postupu nedošlo, míra otázek při pohovoru je limitována ust. § 122 zákona. Jelikož žalovaný své rozhodnutí opřel o informace obsažené toliko v utajovaných podkladech, nemělo dle žalovaného smysl odkazovat na neutajované podklady, které relevantní informace neobsahují. Již první sdělení příslušné zpravodajské služby ze dne 10.3.2010 obsahovalo informace, o nichž lze závěr o výskytu bezpečnostního rizika opřít bez ohledu na výsledek šetření zpravodajské služby ze dne 15.7.2010, které navázalo na předešlé sdělení, kdy druhé sdělení pouze rozvádí informace již dříve úřadu poskytnuté. Žalobce měl možnost v rámci pohovoru se vyjádřit ke všem skutečnostem, které byly vzaty za základ rozhodnutí, další pohovor nebyl shledán účelným. Použitím pojmu „imanentní“ žalovaný zdůraznil úzkou vazbu mezi zjištěnou činností žalobce proti zájmům ČR na straně jedné a oblastí ochrany utajovaných skutečností, resp. povinnosti mlčenlivosti, na straně druhé. Bezpečnostní riziko podle § 14 odst. 2 písm. a) zákona je rizikem obligatorním, tj. je-li u fyzické osoby zjištěno, je bez dalšího překážkou pro vydání osvědčení a nelze ho zhojit jinou pozdější činností fyzické osoby. Zákon tak nekonstruuje jakési liberační důvody, které by umožňovaly žalovanému odhlédnout od zjištěného bezpečnostního rizika. O tom, že činnost, která je žalobci přičítána k tíži, resp. ve které je spatřováno bezpečnostní riziko, nebyla a není činností bagatelní, vypovídají výsledky šetření zpravodajské služby. Zásadou o rovnosti zbraní není správní řízení ovládáno, nehledě k tomu, že bezpečnostní řízení je správním řízením sui generis. Zárukou pro žalobce, že žalovaný neporušil zákon, je možnost přezkumu rozhodnutí soudem.

Ze správního spisu plynou tyto skutečnosti :

Rozhodnutím žalovaného ze dne 28.7.2010, č.j. 68674/2010-NBÚ/P, nebylo žalobci vydáno osvědčení, neboť nesplnil podmínku bezpečnostní spolehlivosti podle § 12 odst. 1 písm. d) zákona, a to na základě informací získaných zpravodajskou službou, které byly utajovanými informacemi se stupněm utajení „důvěrné“, a proto nebylo možné je v odůvodnění rozhodnutí specifikovat, ale pouze podle § 122 odst. 3 zákona na ně odkázat (č.j. D9398/2010-NBÚ/P). Žalovaný konstatoval, že u žalobce shledal bezpečnostní riziko podle § 14 odst. 2 písm. a) zákona, tedy závažnou a opakovanou činnost proti zájmům ČR. Dále uvedl, že této činnosti se žalobce dopustil v době podle § 14 odst. 4 zákona a že spočívala v „ohrožení zájmů ČR na zajišťování vnitřního pořádku a bezpečnosti podle § 2 písm. b) zákona a je imanentně spjata s povinnostmi v oblasti ochrany utajovaných informací, zejména povinností mlčenlivosti“. Výskyt daného bezpečnostního rizika představuje překážku pro

vydání osvědčení, neboť žalobce nesplňuje podmínku bezpečnostní spolehlivosti podle § 12 odst. 1 písm. d) zákona, proto žalovaný rozhodl podle § 121 odst. 2 zákona o nevydání osvědčení pro stupeň utajení „důvěrné“.

Proti rozhodnutí žalovaného podal žalobce dne 16.8.2010 rozklad.

Podáním ze dne 31.8.2010 označeném jako „žádost právního zástupce JUDr. PhDr. Ivo Svobody, PhD., o umožnění nahlédnutí do spisu“ požádal Mgr. Dr. Petr Skalka o nahlédnutí do spisu. V žádosti Mgr. Dr. Skalka uvedl, že dne 30.8.2010 mu byla udělena plná moc k právnímu zastoupení ve věci nahlédnutí do spisu NBÚ v předmětném řízení. Zároveň předložil plnou moc ze dne 30.8.2010. Text plné moci zní: „Zmocňuji tímto Mgr. Dr. Petra Skalku, aby mne ve všech právních věcech zastupoval, aby vykonával veškeré úkony s řízením související, přijímal doručované písemnosti, podával návrhy a žádosti, uzavíral smír a dohody o narovnání, podával opravné prostředky, námitky, popř. rozklad, vzdával se jich, vymáhal nároky, plnění nároků přijímal, jejich přijetí potvrzoval...Plnou moc uděluji k právnímu zastoupení ve věci nahlédnutí do spisu Národního bezpečnostního úřadu v Praze, č.j. 68674/2010-NBÚ/P...“

Rozhodnutím ředitele Národního bezpečnostního úřadu ze dne 25.10.2010, č.j. 185/2010-NBÚ/07-OP, byl rozklad žalobce zamítnut, neboť u žalobce bylo na základě výsledků šetření zpravodajské služby ze dne 10.3.2010, č.j. V7-276/2010-BIS-1, a ze dne 15.7.2010, č.j. D20-40/2010-BIS-1, shledáno bezpečnostní riziko podle § 14 odst. 2 písm. a) zákona spočívající v závažné a opakované činnosti žalobce proti zájmům ČR.

Rozhodnutí ředitele Národního bezpečnostního úřadu bylo doručeno Mgr. Dr. Skalkovi dne 27.10.2010, žalobce rozhodnutí převzal dne 11.11.2010, zásilka však byla uložena k vyzvednutí dne 27.10.2010.

Městský soud v Praze žalobou napadené rozhodnutí, jakož i řízení, které jeho vydání předcházelo, přezkoumal v rozsahu uplatněných žalobních bodů, kterými je vázán, a vycházel přitom ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu.

Soud se nejdříve zabýval námitkou žalovaného o podání žaloby po lhůtě dle § 133 odst. 1 zákona o ochraně utajovaných informací. Pro posouzení včasnosti žaloby je rozhodný výklad rozsahu plné moci ze dne 30.8.2010. Jakkoli úvod plné moci odpovídá obvyklé generální plné moci advokátovi, v druhém odstavci plné moci je uvedeno, že plná moc je udělena k nahlédnutí do spisu. Druhý odstavec lze vykládat jak ve smyslu doplnění předchozího obecného zmocnění, tak ve smyslu omezení, upřesnění předchozího obecného zmocnění, zejména pokud v žádosti o nahlédnutí do spisu zástupce žalobce uvedl, že byl předmětnou plnou mocí zmocněn k nahlédnutí do spisu. Soud má za to, že o rozsahu zmocnění Mgr. Dr. Skalky byly důvodné pochybnosti a proto měl žalovaný vyzvat žalobce k odstranění této vady plné moci, zejména pokud následně rozhodnutí o rozkladu doručil jak žalobci, tak Mgr. Dr. Skalkovi. Jelikož žalovaný takto neučinil, v souladu se zásadou veřejného práva „v pochybnostech ve prospěch účastníka“ má soud za to, že žalobce Mgr. Dr. Skalku plnou mocí ze dne 30.8.2010 zmocnil pouze v rozsahu nahlížení do spisu, a proto doručení rozhodnutí ředitele NBÚ Mgr. Dr. Skalkovi dne 27.10.2010 nemá právní účinky. Žalobci bylo doručeno rozhodnutí ředitele NBÚ dle § 120 odst. 3 zákona desátým dnem uložení, tedy dne 8.11.2010. Žalobce podal žalobu faxovým podáním dne 30.11.2010, které bylo doplněno písemným podáním k poštovní přepravě dne 1.12.2010. Žaloba tak byla podána včas ve lhůtě dle § 133 odst. 1 zákona.

Rozhodnutí ředitele NBÚ sice obsahuje uvedení Mgr. Dr. Skalky, zřejmě jako označení adresáta vydaného rozhodnutí, avšak tato nesprávnost nezakládá vadu rozhodnutí. Rozhodnutí ředitele NBÚ bylo doručeno nejen Mgr. Dr. Skalkovi, ale i žalobci. Řádné doručení rozhodnutí žalobci založilo právní účinek nabytí právní moci dne 7.11.2010. Žalobní bod 1 tak není důvodný.

V dané věci se jedná o problematiku přístupu k utajovaným skutečnostem podle zákona o ochraně utajovaných informací, kdy rozhodnutí správního orgánu je založené na podkladech – informacích obsažených ve výsledcích šetření zpravodajské služby označené stupněm utajení „vyhrazené“ a „důvěrné“. Soud při přezkumu rozhodnutí žalovaného musí najít rovnováhu mezi dvěma legitimními, avšak navzájem protichůdnými zájmy - zájmem na zajištění spravedlivého procesu pro toho, jehož bezpečnostní způsobilost je zkoumána (čl. 36 a násl. Listiny základních práv a svobod), a zájmem na utajení informací potřebných k ochraně veřejného zájmu, a mít na zřeteli že rozhodnutí zasahují do tak významných subjektivních práv žalobce, jakým je základní právo získávat prostředky pro své životní potřeby prací (čl. 26 odst. 3 Listiny základních práv a svobod).

Soud má v rámci soudního přezkumu přístup ke všem informacím, na základě nichž bylo rozhodnuto v bezpečnostním řízení. V takovém případě je soud ve zvýšené míře garantem práva na spravedlivý proces (čl. 36 a násl. Listiny základních práv a svobod) než při „běžném“ soudním řízení, v němž účastník má k dispozici stejné informace jako soud, což vyžaduje i zvýšenou aktivitu soudu vůči postupu orgánu veřejné správy. Jen za splnění podmínek utajení informací dle zákona o ochraně utajovaných informací může být přístup k informacím v nezbytných případech odepřen. V tomto řízení žalobce nemůže efektivně namítat nezákonnost určitých zjištění, neví-li ani, co je jejich obsahem. V takové specifické situaci to musí být soud, který „supluje“ aktivitu účastníka řízení a přezkoumá relevanci utajovaných informací ze všech hledisek, která se vzhledem k povaze věci jeví být důležitými. Proto přezkum soudu je širší a do jisté míry překračuje uplatněné žalobní body (NSS č.j. 7 As 31/2011-101). Důslednost přezkumu soudu je namístě rovněž s ohledem na znění ust. § 122 odst. 3 zákona, podle kterého je správní orgán limitován, pokud jde o rozsah odůvodnění, jsou-li některé z důvodů vydání rozhodnutí utajovanými informacemi, uvede se v odůvodnění pouze odkaz na podklady pro vydání rozhodnutí a jejich stupeň utajení. Úvahy, kterými se žalovaný řídil při jejich hodnocení, a důvody vydání rozhodnutí se uvedou pouze v rozsahu, ve kterém nejsou utajovanými informacemi. Skutečnost, že žalobci ve správním i soudním řízení zůstaly utajeny podstatné skutečnosti pro vydání negativního rozhodnutí, není bez dalšího postačujícím důvodem ke zrušení napadených správních rozhodnutí.

Podle § 12 odst. 1, písm. d) zákona o utajovaných informacích lze osvědčení vydat fyzické osobě, která je bezpečnostně spolehlivá. Podmínku bezpečnostní spolehlivosti splňuje podle ust. § 14 odst. 1 citovaného zákona fyzická osoba, u níž není zjištěno bezpečnostní riziko. Za bezpečnostní riziko podle odst. 3 písm. d) lze považovat chování, které má vliv na důvěryhodnost nebo ovlivnitelnost osoby a může ovlivnit její schopnost utajovat informace.

Podle § 14 odst. 6 zákona o utajovaných informacích se při posuzování, zda je skutečnost uvedená v odst. 3 bezpečnostním rizikem, přihlíží k tomu, do jaké míry může ovlivnit schopnost utajovat informace, k době jejího výskytu, k jejímu rozsahu, charakteru a k chování fyzické osoby v období uvedeném v odst. 4.

Podle § 133 odst. 2 zákona o utajovaných informacích se dokazování v soudním řízení provádí tak, aby byla šetřena povinnost zachovávat mlčenlivost o utajovaných informacích

obsažených ve výsledcích šetření nebo v údajích z evidencí zpravodajských služeb nebo policie. K těmto okolnostem lze provést důkaz výsledkem jen tehdy, byl-li ten, kdo povinnost mlčenlivosti má, této povinnosti příslušným orgánem zproštěn; zprostit mlčenlivosti nelze pouze v případě, kdy by mohlo dojít k ohrožení nebo vážnému narušení činnosti zpravodajských služeb nebo policie; přiměřeně se postupuje i v případech, kdy se důkaz provádí jinak než výsledkem. Dle odst. 3 téhož ustanovení úřad označí okolnosti uvedené v odstavci 2, o kterých tvrdí, že ve vztahu k nim nelze zprostit mlčenlivosti, a předseda senátu rozhodne, že části spisu, k nimž se tyto okolnosti váží, budou odděleny, jestliže činnost zpravodajských služeb nebo policie může být ohrožena nebo vážně narušena; do oddělených částí spisu účastník řízení, jeho zástupce a osoby zúčastněné na řízení nahlížet nemohou. V ostatním nejsou ustanoveny zvláštního právního předpisu o dokazování, označování částí spisu a nahlížení do něj dotčena.

Rozhodnutí vydané NBÚ musí obsahovat náležitosti v souladu s ust. v § 122 odst. 1 zákona o utajovaných informacích, přičemž v odůvodnění se podle odst. 3 citovaného ustanovení uvedou důvody vydání rozhodnutí, podklady pro jeho vydání, úvahy, kterými se NBÚ řídil při jejich hodnocení a při použití právních předpisů. Jsou-li některé z důvodů vydání rozhodnutí utajovanými informacemi, uvede se v odůvodnění pouze odkaz na podklady pro vydání rozhodnutí a jejich stupeň utajení. Úvahy, kterými se NBÚ řídil při jejich hodnocení, a důvody vydání rozhodnutí se uvedou pouze v rozsahu, ve kterém nejsou utajovanými informacemi. Zákon tedy, právě s ohledem na zvláštní charakter daného řízení, předpokládá, že určité skutečnosti, byť byly pro rozhodnutí podstatné, zůstanou účastníku řízení utajeny. Tomuto požadavku se musí přizpůsobit i hodnocení rozhodných důvodů. Je-li proti rozhodnutí o rozkladu podána žaloba, pak i soudu ukládá zákon o utajovaných informacích, aby při dokazování respektoval povinnost zachovávat mlčenlivost o utajovaných informacích obsažených ve výsledcích šetření nebo v údajích z evidencí zpravodajských služeb nebo policie (§ 133 odst. 2 zákona).

Namítá-li žalobce, že mu nebyly sděleny konkrétní důvody pro neudělení osvědčení, zcela pomíjí ust. § 122 odst. 3 zákona o ochraně utajovaných informací, jestliže žalovaný jako důvod neudělení osvědčení uvedl informace získané zpravodajskou službou, které jsou utajovanými informacemi se stupněm utajení „vyhrazené“ a „důvěrné“ (výsledek šetření č.j. V7-276/2010-BIS-1 a č.j. D20-40/2010-BIS-1), a proto nebylo možné je v odůvodnění rozhodnutí specifikovat. V tomto rozsahu je námitka nepřezkoumatelnosti nedůvodná, neboť žalovaný v souladu s § 122 odst. 3 zákona odkázal na předmětné sdělení zpravodajské služby i s dostatečnou specifikací sděleného zjištění s ohledem na skutečnost, že tyto písemnosti byly původcem utajované informace označeny podle § 133 odst. 3 zákona jako písemnosti, které obsahují utajované informace, ohledně nichž nelze zprostit mlčenlivosti, neboť by mohla být vážně narušena nebo ohrožena činnost zpravodajských služeb nebo policie. V odůvodnění rozhodnutí pak byly uvedeny úvahy, kterými se žalovaný řídil při jejich hodnocení a důvody vydání rozhodnutí uvedeny pouze v rozsahu, ve kterém nejsou utajovanými informacemi, kdy žalovaný uvedl, že činnost kladená žalobci v jeho neprospěch spočívala v ohrožení zájmu České republiky se zajišťováním vnitřního pořádku a bezpečnosti a to v oblasti ochrany utajovaných skutečností, zejména povinnosti mlčenlivosti. Soud považuje tyto úvahy dostatečně určité a přezkoumatelné, jestliže informace získané zpravodajskou službou byly poskytovatelem označeny jako utajovanými informacemi se stupněm utajení „vyhrazené“ a „důvěrné“ (výsledek šetření č.j. V7-276/2010-BIS-1 a č.j. D20-40/2010-BIS-1). Namítá-li žalobce absenci specifikace „imanentnosti“, lze mít za to, že se nedomáhá výkladu slova imanentní jako takového, nýbrž konkretizace jednání mu kladenému v neprospěch. Dle názoru soudu žalovaný použitým slovním spojením příhodně specifikoval oblast dotčenou

jednáním žalovaného ve smyslu chráněného zájmu, který byl jednáním žalobce ohrožen. Správní orgán I.stupně také konstatoval, že shledal bezpečnostní riziko dle § 14 odst. 2 písm. a) zákona, tedy *závažnou a opakovanou činností proti zájmům ČR*. V souladu s § 122 odst. 3 zákona nebyl žalobce oprávněn specifikovat konkrétní skutečnosti, pro které nepovažoval žalovaný činnost žalobce za bagatelní, jestliže podkladem pro rozhodnutí byly informace v režimu utajení. Soud žalobní bod 6 o nepřezkoumatelnosti nepovažuje za důvodný. K doplnění žaloby podáním ze dne 22.3.2013 lze uvést, že existence negativního lustračního osvědčení a výkon jakéhokoliv funkce není skutečností, které by vyloučili zjištění správního orgánu o existenci bezpečnostního rizika dle § 14 odst. 2 písm. a) zákona.

Ředitel NBU v žalobou napadeném rozhodnutí výslovně uvedl, že „Úřad opřel svůj závěr o výskytu bezpečnostního rizika u účastníka řízení toliko o informaci obsažené v utajovaných podkladech“, shodně učinil i ředitel NBU, není proto srozumitelný požadavek žalobce, aby v odůvodnění rozhodnutí byla uvedena neutajená část utajené informace (listiny), jestliže podkladem rozhodnutí byla pouze utajená informace. Utajené listiny č.j. V7-276/2010-BIS-1 a č.j. D20-40/2010-BIS-1 se sestávají pouze z těchto listiny, utajovaná část spisu je tak tvořena pouze předmětnými výsledky šetření zpravodajské služby, proto bylo vyloučeno, aby žalovaný odkázal na neexistující listiny (dle žalobce neutajené části utajového spisu). Zároveň výsledky šetření zpravodajské služby obsahovaly pouze utajené informace v režimu utajení, resp. informace označené poskytovatelem za utajované, proto je také vyloučeno, aby žalovaný odkázal na informaci neutajené povahy, která dle žalobce byla součástí výsledky šetření zpravodajské služby, jestliže taková neexistovala. Žalobní bod 4 proto není důvodný.

Soud neshledal důvodným také žalobní bod 2 namítající nevypořádání se s námitkami rozkladu žalobce. K namítané judikatuře ředitel NBU uvedl, že byla přijata v době, kdy „problematika utajovaných skutečností nebyla součástí právního řádu“. Zároveň se ředitel NBÚ vypořádal s námitkou nepřezkoumatelnosti z důvodu neuvedení důvodů nevydání osvědčení odkazem na ust. § 122 zákona, na rozsudek NSS č.j. 9 As 68/2008-101 a na povahu řízení, čímž se správní orgán vypořádal také s obsahem namítané judikatury. Dále ředitel NBÚ uvedl, že odůvodnění rozhodnutí správního orgánu I. stupně neobsahovalo citaci výroků žalobce při pohovoru, nýbrž volnou reprodukci, tudíž nedošlo k vytržení z kontextu. Ředitel NBÚ se podle názoru soudu vypořádal s rozkladovými námitkami uvedenými v žalobě. Žalobce dále namítl, že se „citace výroků žalobce při pohovoru“ nebyly zasazeny do konceptu odůvodnění rozhodnutí, jsou vytrženy z kontextu odůvodnění a správní orgán se nezabýval dalšími žalobcem uváděnými skutečnostmi. Jedná se tak dle žalobce o irelevantní deklaraci. Žalobce nijak nespecifikoval „další žalobcem uváděné skutečnosti“, takto obecně vymezený žalobní bod není způsobilý soudního přezkumu (srovnej § 71 odst. 1 písm. d) s.ř.s.). Shodně žalobce nespecifikoval tvrzení o nezasazení do konceptu a vytržení z kontextu, jestliže tvrdil obsah požadovaného konceptu a kontextu. Důvodem pro nepřiznání osvědčení žalobci nebyla dle odůvodnění napadených rozhodnutí tvrzení žalobce při pohovoru, nýbrž zjištění zpravodajské služby, proto také žalobou nijak specifikované „zasazení tvrzení žalobce při pohovoru mimo koncept a vytržení téhož tvrzení z kontextu“ by nemělo vliv na výsledek rozhodnutí.

Žalobce nijak neuvedl, na základě jakých konkrétních skutečností dovozuje, že při bezpečnostním pohovoru došlo ke sdělení utajovaných skutečností pracovníky žalovaného. Takovéto žalobní tvrzení soud považuje za pouhou tautologickou spekulaci žalobce. Jak výše uvedeno, tvrzení žalobce při bezpečnostním pohovoru nebylo důvodem pro neudělení

osvědčení, proto i případná vada bezpečnostního pohovoru by neměla vliv na zákonnost rozhodnutí. Žalobní bod 3 proto není důvodný.

Dle § 105 odst. 1 zákona vyskytnou-li se v průběhu řízení skutečnosti, které je třeba objasnit pro zjištění skutečného stavu věci, provede Úřad s účastníkem řízení pohovor; s účastníkem řízení, který žádá o vydání osvědčení fyzické osoby pro stupeň utajení „přísně tajné“, provede Úřad pohovor vždy. Předmětem žádosti žalobce nebylo osvědčení pro utajení „přísně tajné“, žalovaný tak nebyl povinen provést pohovor, zejména pokud sdělené výsledky šetření po provedeném pohovoru doplňovali pouze předchozí sdělení.

Žalobní bod o porušení „inkviziční zásady“ soud považuje za natolik obecný, že není způsobilý soudního přezkumu dle s.ř.s., neboť žalobce nijak nespecifikoval, k jakým důkazům ve prospěch žalobce měl žalovaný přihlédnout.

Vztah žalobce a správního orgánu je dán vrchnostenským postavením správního orgánu, zde žalovaného, pro se v řízení dle zákona o ochraně utajovaných skutečnostech neuplatňuje zásada rovnosti.

Soud se seznámil s obsahem výsledků šetření zpravodajské služby a dospěl k závěru, že není dán důvod pro utajení rozhodných informací (výsledek šetření č.j. V7-276/2010-BIS-1 a č.j. D20-40/2010-BIS-1), neboť skutečnosti zde uvedené, které byly důvodem pro neudělení osvědčení žalobci, byly již žalobci sděleny bývalým zaměstnavatelem v době trvání pracovního poměru. Pokud bylo žalobci jeho bývalým zaměstnavatelem sděleno určité zjištění o jeho činnosti v souvislosti s výkonem jeho zaměstnání, kterou žalovaný považuje za závažnou činnost proti zájmům ČR se vztahem k povinnosti mlčenlivosti, není dán základní předpoklad režimu utajení před účastníkem, a to že utajovaná skutečnost není účastníkovi známa. Zároveň vzhledem k povaze řízení o udělení osvědčení dle zákona je dán obecně předpoklad, že bude provedeno šetření v rozsahu předchozího pracovního zařazení posuzované osoby. Soud má za to, že takovýto obecný předpoklad rozsahu šetření vylučuje ohrožení metod zpravodajské služby, jak tvrdil žalovaný.

Na základě výše uvedeného má soud za to, že v řízení o žádosti žalobce o vydání osvědčení nebyly dány důvody pro utajení sdělení výsledku šetření zpravodajské služby (č.j. V7-276/2010-BIS-1 a č.j. D20-40/2010-BIS-1), proto měl být žalobce seznámen s obsahem výsledků šetření zpravodajské služby, aby mohl uplatnit námitky nebo navrhnout důkazy za účelem popření předmětných skutkových zjištění a také účinně brojit proti závěru správního orgánu o existenci bezpečnostního rizika. Postup žalovaného, resp. zpravodajské služby, založil neoprávněné odepření práva žalobce se seznámit s podklady, které byly důvodem pro nevydání osvědčení, tímto bylo porušeno právo žalobce na spravedlivý proces dle čl. 36 Listiny základních práv a svobod, které je konkretizováno v ust. § 89 odst. 7 zákona a § 122 zákona, s výlukou pro utajované informace ve smyslu zákona. Žalovaný v obou stupních řízení podstatně porušil ustanovení o řízení před správním orgánem, které mohlo mít za následek nezákonné rozhodnutí ve věci samé, neboť důvodem pro neudělení osvědčení žalobci byly pouze skutečnosti obsažené v utajované části spisu, proto soud dle § 76 odst. 1 písm. c), 78 odst. 3 s.ř.s., zrušil rozhodnutí ředitele Národního bezpečnostního úřadu ze dne 25.10.2010, č.j. 185/2010-NBÚ/07-OP a také rozhodnutí Národního bezpečnostního úřadu ze dne 28.7.2010, č.j. 68674/2010-NBÚ/P. V dalším řízení je žalovaný povinen seznámit žalobce s výsledky šetření zpravodajské služby (č.j. V7-276/2010-BIS-1 a č.j. D20-40/2010-BIS-1) a umožnit mu se k těmto zjištěním vyjádřit. Dle soudu bude vhodné žalobce v řízení vyzvat, zda i nadále trvá na podané žádosti o vydání osvědčení.

Soud zvážil, zda jsou dány podmínky dle § 77 odst. 2 s.ř.s., dle kterého by soud při jednání provedl jako důkaz utajenou část spisu, která byla zpravodajskou službou kvalifikována nadále jen stupněm utajení „vyhrazené“ a seznámil žalobce s obsahem výsledků šetření č.j. V7-276/2010-BIS-1 a č.j. D20-40/2010-BIS-1, neboť dle sdělení zpravodajské služby informace v utajovaných zprávách nejsou takového charakteru, aby jejich zpřístupnění žalobci mohlo mít za následek ohrožení nebo vážného narušení činnosti zpravodajské služby ve smyslu § 133 odst. 2 zákona o ochraně utajovaných informací. V případě provedení důkazu dle § 77 odst. 2 s.ř.s. utajovanou částí spisu by soud následně po vyjádření žalobce k důkazům v souladu s rozsudkem Nejvyššího správního soudu č.j. 7 As 117/2012-32 posoudit pravdivost, resp. pravděpodobnost zjištění zpravodajské služby (srovnej také NSS č.j. 7 As 31/2011-101) a zda je u žalobce dáno bezpečnostní riziko. Vzhledem k intenzitě zásahu do procesních práv žalobce i povaze řízení dle zákona o ochraně utajovaných skutečností soud dospěl k závěru, že pro uplynutí doby od vydání žalobou napadeného řízení by postup dle § 77 odst. 2 s.ř.s., který by založil nejen oprávnění žalobce být seznámen s výsledkem šetření zpravodajských služeb, namítat rozhodné skutečnosti sporující výsledek šetření i úvahu žalovaného o bezpečnostním riziku žalobce, ale také oprávnění žalovaného provést nová šetření za období do vydání rozhodnutí soudu, ke kterým by soud byl povinen přihlédnout, překročil rámec řízení dle soudního řádu správního, neboť by se jednalo ve svém důsledku o „nové řízení o osvědčení žalobce“. Na základě výše uvedeného soud nepostupoval dle § 77 odst. 2 s.ř.s., nýbrž dle § 76 odst. 1 písm. c) s.ř.s. ve věci rozhodl bez nařízení jednání

Žalobce byl ve věci úspěšný, proto mu náleží náhrada nákladů řízení dle § 60 odst. 1 s.ř.s., jež se sestává z uhrazeného soudního poplatku 2.000,- Kč a odměny advokáta za dva úkony právní služby (převzetí věci, podání žaloby) po 2.400,- Kč dle vyhlášky č. 177/1996 Sb. ve znění do 31.12.2012 a jeden úkon (replika ze dne 22.3.2013) za 3.100,- Kč dle vyhlášky č. 177/1996 Sb. ve znění od 1.1.2013 Kč a tři paušální částky po 300,- Kč dle advokátního tarifu.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 12.6. 2014

JUDr. Ing. Viera Horčicová
předsedkyně senátu